

Karikaturer og psykologiske studier

EN UNGDOM: Katinka Goldbergs vare portrett av en ungdom. FOTO: JOHAN OTTO WEISSER

UTSTILLING

For Alltid

Bomuldsfabriken

Portrettet er tema for utstillingen som nå vises i Bomuldsfabriken kunsthall. Utstillingen stiller opp en rekke interessante problemer i møte med denne enkle, men også kompliserte sjangeren. Valget av arbeider er gjort med utgangspunkt i Arendal Rådhus flotte portrettsamling. Disse bildene viser sjangeren brukt med et klart formål og en rekke klart formulerte måter å presentere en person på. Her er de organisert etter hvordan bildene ser ut, ikke etter betydning, årstall eller hvem kunstneren er. Det er forfriskende og lar oss se dem på en ny måte.

En annen gruppe bilder er fra fotograf Dannevig's arkiv. Her er det friluft, vind i håret og skiturer. Vi kjenner igjen 50-tallet når vi ser det. Det er også eldre bilder med gamle sjoukler, en bokser og konfirmanter, alle disse minner om hvordan fotografiet etter hvert har overtatt for de gamle portrettmalerne. Men begge jobbet for modellen, som skulle se bra ut. I kunsten er siktemålet et annet. Der er det bildet som er viktig, og modellen er et middel.

Et annet aspekt er skillet mellom karikatur og psykologisk studie. I karikaturen er det den

FEBER: Avdelingen som viser eksempler på Torvunds portretter. I forgrunnen «Feber». FOTO: JOHAN OTTO WEISSER

ytte likheten man leter etter, mens i kunsten er det noe mer, dypere, viktigere gjerne komplisert eller selvmotsigende.

Det finnes med andre ord ingen felles skala å bedømme denne utstillingen i forhold til. Det sier vel noe om hvorfor kunstnere finner sjangeren problematisk. Selvfølgelig kan man ikke dele opp bilder i slike kategorier, alt glir over i hverandre.

Ludvig Eikaas portrett av Willoch er på grensen av karikaturen, men er lynskarp sett, og formidler noe stivt, fanatisk, som gjør at man setter latteren i halsen.

Tom Gundersen er en dyktig grafiker, som i 15 store grafiske blad viser bilder av anerkjente forfattere og kunstnere. Bildet

av Bjørnsson som indianer «etter Randsve» er morsomt, men bildene viser disse personene slik vi kjenner dem fra media. Slik bekreftes de forestillingene vi allerede har; karikaturen.

Arne Bendik Sjurs små etsinger, er perfektionert til det ekstreme. Bildene er utrolig vakre, vare og helstøpte, selv når de er skremmende eller nærmer deg det groteske. Denne blandingen gjør dem gripende og utfordrende med sitt eksistensielle alvor.

Gunnar Torvund er representert med noen av sine beste arbeider. Bysten av Jens Bjørneboe er gripende, tragisk, steil, bortvendt. Fronten av plinten er malt rød, noe som utfyller portrettet på en fin måte.

” Jeg skulle gjerne sett en sterkere stillingtagen. En påstand om hva portrettet kan være i dag.

Katinka Goldberg viser tre arbeider fra serien «Uncertain Landscapes» Her stiller hun sammen ansikter og natur som danner portretter hvor man kjenner igjen en vag uro. Måten fotografiene er tatt gir en sløret effekt som gir ro og avstand. Den klare holdningen til bruk av farge er også imponerende. Et fint prosjekt.

Marianne Wiig Storaas maler portretter hvor utgangspunktet er fotografier. Spørsmålet er hva som skjer når man overfører et foto til maleriet. Dessverre ikke nok. Selv om bildene er godt malt, så berører de meg ikke.

Anne Katrine Dolven har fire svart/hvite fotografier i lysbokser. De viser en kvinne som sitter ved et vindu. En mann ligger med hodet i fanget hennes, i hånden holder hun en pære eller det står en skål med brød på et bord. Bildene heter «Madonna with Man and Fruit» eller «Bread». Bildene er teknisk sett upåklagelige, men med en gang jeg ser dem er

jeg nødt til å begynne å tenke på betydning og kunsthistorie. For bildene er ikke interessante i seg selv, det er det de referer til som teller. Det oppfatter jeg som gammeldags, i betydningen utdatert, noe fra forrige århundre.

Innerst er det en skjerm som viser tilfeldige bilder folk har lagt ut på nettet. Det trekker en interessant linje til hva et bilde er i dag, hvordan forholdet til å presentere seg selv endres.

Utstillingen er som vanlig glimrende montert, sammenstillingen er gjennomtenkt og overraskende, men jeg savner et større innslag av yngre kunstnere. Utstillingen får et slags oversiktspreg. Jeg skulle gjerne sett en sterkere stillingtagen. En påstand om hva portrettet kan være i dag.

**KUNST
KRITIKK**

Johan Otto Weisser
BILLEDKUNSTNER

